Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (desmitā palāta)

2025. gada 13. februārī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Transports – Sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumi, izmantojot dzelzceļu un autoceļus – Regula (EK) Nr. 1370/2007 – Sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumi, ko sniedz ar autobusu – 5. panta 2. punkta trešās daļas c) apakšpunkts – Sabiedrisko pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesību piešķiršana – Sabiedriskā transporta pakalpojumu, ko sniedz ar autobusu, līguma slēgšanas tiesību piešķiršana – Piešķiršana pakalpojumu koncesijas līguma veidā – Kompetentās vietējās iestādes tieša piešķiršana tieši pakļautam pakalpojumu sniedzējam – 5. panta 3. punkts – Piešķiršanas procedūra, kurā izsludināts konkurss – Līguma par sabiedriskā transporta pakalpojumu, ko sniedz ar autobusu, slēgšanas tiesību piešķiršana, ko veic cita kompetenta iestāde – Tieši pakļauta pakalpojumu sniedzēja dalība – Nosacījumi

Lietā C-684/23

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko Administratīvā rajona tiesa (Latvija) iesniegusi ar 2023. gada 15. novembra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2023. gada 15. novembrī, tiesvedībā

SIA "Latvijas Sabiedriskais Autobuss"

pret

Iepirkumu uzraudzības biroju,

VSIA "Autotransporta direkcija",

TIESA (desmitā palāta)

šādā sastāvā: ceturtās palātas priekšsēdētājs I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*], kas pilda desmitās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši J. Regans [*E. Regan*] (referents) un Z. Čehi [*Z. Csehi*],

ģenerāladvokāte: T. Čapeta [*T. Ćapeta*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

* Tiesvedības valoda – latviešu.

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

– SIA "Latvijas Sabiedriskais Autobuss" vārdā – A. Hartpenga, advokāte,

– VSIA "Autotransporta direkcija" vārdā – A. Caune, valdes priekšsēdētājs, un T. Vectirāns, valdes loceklis,

– Latvijas valdības vārdā – E. Bārdiņš, J. Davidoviča un K. Pommere, pārstāvji,

– Eiropas Komisijas vārdā – *P. Messina* un I. Rubene, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokātes uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1370/2007 (2007. gada 23. oktobris) par sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, izmantojot dzelzceļu un autoceļus, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 1191/69 un Padomes Regulu (EEK) Nr. 1107/70 (OV 2007, L 315, 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 14. decembra Regulu (ES) 2016/2338 (OV 2016, L 354, 22. lpp.) (turpmāk tekstā – "Regula Nr. 1370/2007"), 5. panta 2. punkta trešās daļas c) apakšpunktu un 3. punktu.

2 Šis lūgums iesniegts saistībā ar tiesvedību starp SIA "Latvijas Sabiedriskais Autobuss" – saskaņā ar Latvijas tiesībām iedibinātu sabiedrību –, no vienas puses, un Iepirkumu uzraudzības biroju (Latvija, turpmāk tekstā – "IUB") un VSIA "Autotransporta direkcija" (turpmāk tekstā – "ATD") – valstij piederošu uzņēmumu, kas atbildīgs par sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšanu Latvijā –, no otras puses, par tiesību piešķiršanu sniegt sabiedriskā transporta pakalpojumus ar autobusiem reģionālas nozīmes maršrutu tīklā Ventspils valstspilsētā (Latvija).

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Regula Nr. 1370/2007

3 Saskaņā ar Regulas Nr. 1370/2007 6., 7. un 18. apsvērumu:

"(6) Vairākas dalībvalstis ir ieviesušas tiesību aktus, kuros, izmantojot pārredzamas un taisnīgas piešķiršanas procedūras, paredzēts piešķirt ekskluzīvas tiesības un pakalpojumu valsts [jeb sabiedrisko pakalpojumu] līgumus vismaz attiecībā uz daļu no to sabiedriskā transporta tirgus. Tādējādi dalībvalstu savstarpējā tirdzniecība ir ievērojami vērsusies plašumā, un vairāki sabiedrisko pakalpojumu sniedzēji tagad sniedz sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumus vairāk nekā vienā dalībvalstī. Pārmaiņas valstu tiesību aktos tomēr ir

radījušas atšķirības piemērojamajās procedūrās, kā arī juridisku nenoteiktību attiecībā uz sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju tiesībām un kompetento iestāžu pienākumiem. Padomes Regulā (EEK) Nr. 1191/69 (1969. gada 26. jūnijs) par dalībvalstu darbību sakarā ar saistībām, kuras parasti uzskata par sabiedriskajiem pakalpojumiem, dzelzceļa pārvadājumu, autopārvadājumu un iekšējo ūdensceļu pārvadājumu nozarē [(OV 1969, L 156, 1. lpp.)] nav noteikts, kā [Eiropas] Kopienā jāpiešķir pakalpojumu valsts līgumi, un konkrēti – tā neparedz apstākļus, kādos būtu jārīko konkurss par tādiem līgumiem. Tālab būtu jāatjaunina Kopienas tiesiskais regulējums.

(7) Pētījumi, kas veikti dalībvalstīs, kuru sabiedriskā transporta nozarē jau vairākus gadus ir bijusi konkurence, un tajās gūtā pieredze rāda, ka, ieviešot regulētu pakalpojumu sniedzēju konkurenci – ar attiecīgiem drošības noteikumiem –, pakalpojumus var padarīt pievilcīgākus, novatoriskākus un lētākus, netraucējot sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem turpināt uzticēto uzdevumu veikšanu. Tādu pieeju ir atbalstījusi Eiropadome saskaņā ar 2000. gada 28. marta tā dēvēto Lisabonas procesu, kurā [Eiropas Komisija], [Eiropas Savienības Padome] un dalībvalstis, ciktāl ļauj to attiecīgās pilnvaras, tika aicinātas "paātrināt liberalizāciju tādās nozarēs kā [..] transports".

[..]

(18) Jebkura vietēja iestāde vai, ja tādas nav, jebkura valsts iestāde saskaņā ar atbilstīgiem attiecīgās valsts tiesību aktiem var izvēlēties pati sniegt sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumus teritorijā, ko tā pārvalda, vai bez konkursa uzticēt tos tieši pakļautam pakalpojumu sniedzējam. Lai nodrošinātu vienādu konkurences nosacījumu ievērošanu, šāda iespēja pašai sniegt sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumus tomēr ir stingri jākontrolē. Vajadzīgā kontrole būtu jāveic kompetentajai iestādei vai kompetento iestāžu grupai, kas sniedz sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumus, vai nu kolektīvi, vai ar savu locekļu starpniecību. Turklāt kompetentajai iestādei, kas pati sniedz transporta pakalpojumus, vai tieši pakļautam pakalpojumu sniedzējam būtu jāliedz piedalīties konkursa procedūrās ārpus šīs iestādes pārvaldītās teritorijas. Iestādei, kas kontrolē tieši pakļauto pakalpojumu sniedzēju, arī būtu jāļauj liegt šim pakalpojumu sniedzējam piedalīties konkursos, ko organizē minētās iestādes teritorijā. [..]"

4 Regulas Nr. 1370/2007 1. panta "Mērķis un piemērošanas joma" 1. punkta pirmajā daļā noteikts:

"Šīs regulas mērķis ir saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem noteikt, kā kompetentās iestādes var rīkoties sabiedriskā pasažieru transporta jomā, nodrošinot vispārējas nozīmes pakalpojumus, lai, cita starpā, to būtu vairāk, lai tie būtu drošāki, kvalitatīvāki vai ar mazākām izmaksām, nekā tas būtu panākams ar tirgus spēkiem vien."

5 Šīs regulas 2. pantā "Definīcijas" paredzēts:

"Šajā regulā:

[..]

b) "kompetenta iestāde" ir jebkura dalībvalsts vai dalībvalstu valsts iestāde vai valsts iestāžu grupa, kam ir pilnvaras attiecīgā ģeogrāfiskajā apgabalā iesaistīties sabiedriskā pasažieru transportā, vai jebkura šādi pilnvarota struktūra;

c) “kompetenta vietēja iestāde” ir jebkura kompetentā iestāde, kuras kompetencē ir ģeogrāfisks apgabals, kas nav valsts mēroga apgabals;

[..]

h) “tieša piešķiršana” ir pakalpojumu valsts līguma piešķiršana noteiktam sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam bez iepriekšējas konkursa procedūras;

i) “pakalpojumu valsts [jeb sabiedrisko pakalpojumu] līgums” ir viens vai vairāki akti, kas uzliek juridiskas saistības un kuros ir apliecināta kādas kompetentās iestādes vienošanās ar sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju, uzticot šim sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam tādu sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu apsaimniekošanu un sniegšanu, uz kuriem attiecas sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības. Atkarībā no dalībvalsts tiesību aktiem līgums var būt arī kompetentās iestādes pieņemts lēmums:

– individuāla tiesību akta vai normatīva akta formā vai

– kurā ir nosacījumi, kā kompetentā iestāde pati sniedz pakalpojumus vai uztic šādu pakalpojumu sniegšanu tieši pakļautam pakalpojumu sniedzējam;

j) “iekšējs pakalpojumu sniedzējs” ir juridiski patstāvīgs subjekts, ko kompetentā iestāde vai, vairāku iestāžu gadījumā, vismaz viena kompetentā vietējā iestāde kontrolē līdzīgi tam, kā tā kontrolē savas struktūrvienības;

[..].”

6 Minētās regulas 5. pantā “Pakalpojumu valsts līgumu piešķiršana” noteikts:

“1. Pakalpojumu valsts līgumus piešķir saskaņā ar šajā regulā paredzētajiem noteikumiem. Tomēr pakalpojumu līgumus vai pakalpojumu valsts līgumus, kā noteikts [Eiropas Parlamenta un Padomes] Direktīvā 2004/17/EK [(2004. gada 31. marts), ar ko koordinē iepirkuma procedūras, kuras piemēro subjekti, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs (OV 2004, L 134, 1. lpp.),] vai [Eiropas Parlamenta un Padomes] Direktīvā 2004/18/EK [(2004. gada 31. marts) par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru (OV 2004, L 134, 114. lpp.)], sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, ko sniedz ar autobusu vai tramvaju, piešķir saskaņā ar procedūrām, kas paredzētas saskaņā ar minētajām direktīvām, ja šādi līgumi nav pakalpojumu koncesijas līgumi, kā noteikts minētajās direktīvās. Ja līgumus piešķir saskaņā ar Direktīvu 2004/17/EK vai Direktīvu 2004/18/EK, nepiemēro šā panta 2. līdz 6. punktu.

2. Ja vien tas nav aizliegts ar attiecīgās valsts tiesību aktiem, jebkura kompetenta vietēja iestāde neatkarīgi no tā, vai tā ir individuāla iestāde vai iestāžu grupa, kas sniedz integrētus sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumus, var pieņemt lēmumu pati sniegt sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumus vai tieši piešķirt pakalpojumu valsts līgumus juridiski patstāvīgam subjektam, ko kompetentā vietējā iestāde – vai iestāžu grupas gadījumā vismaz viena kompetentā vietējā iestāde – kontrolē līdzīgi tam, kā tā kontrolē savas nodaļas.

[..]

Ja kompetentā vietējā iestāde pieņem šādu lēmumu, piemēro šādus nosacījumus:

[..]

b) nosacījums šā punkta piemērošanai ir tāds, ka tieši pakļauts pakalpojumu sniedzējs un jebkurš subjekts, ko minētais pakalpojumu sniedzējs kaut minimāli ietekmē, sabiedriskā pasažieru transporta darbības veic kompetentās vietējās iestādes teritorijā – neatkarīgi no jebkādām ārējām līnijām vai citiem šīs darbības palīgelementiem, kas iesniedzas kompetento vietējo kaimiņu iestāžu teritorijā, – un nepiedalās konkursos, ko attiecībā uz sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu sniegšanu organizē ārpus minētās kompetentās vietējās iestādes teritorijas;

c) neatkarīgi no b) apakšpunkta tieši pakļauts pakalpojumu sniedzējs var piedalīties taisnīgos konkursos, sākot ar diviem gadiem pirms šim pakalpojumu sniedzējam tieši piešķirtā pakalpojumu valsts līguma beigām, ar nosacījumu, ka ir pieņemts galīgs lēmums nodot tieši pakļautā pakalpojumu sniedzēja līgumā ietvertos sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumus taisnīgai konkursa procedūrai un ka tieši pakļautais pakalpojumu sniedzējs nav noslēdzis citu tieši piešķirtu pakalpojumu valsts līgumu;

[..].

3. Jebkura kompetentā iestāde, kas uztic pakalpojumus trešai personai, kura nav tieši pakļauts pakalpojumu sniedzējs, piešķir pakalpojumu valsts līgumus, izsludinot konkursu, izņemot 3.a, 4., 4.a, 4.b, 5. un 6. punktā paredzētos gadījumus. Konkursam pieņemtā procedūra ir atvērta visiem pakalpojumu sniedzējiem, un tajā ievēro pārredzamības, taisnīguma un [diskriminācijas aizlieguma] principu. [..]

[..]

5. Ja pakalpojumu sniegšanā iestājas pārtraukums vai pastāv tieši draudi, ka varētu rasties šāda situācija, kompetentā iestāde var veikt ārkārtas pasākumus.

Ārkārtas pasākumi ir tiešs piešķīrums vai oficiāla vienošanās par pakalpojumu valsts līguma pagarināšanu, vai prasība izpildīt noteiktas saistības attiecībā uz sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu. Sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam ir tiesības pārsūdzēt lēmumu par pienākuma noteikšanu izpildīt noteiktas saistības attiecībā uz sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu. Laikposms, uz kuru pakalpojumu valsts līgumu piešķir, pagarina ar ārkārtas pasākumiem vai šādu līgumu uzliek par pienākumu, nepārsniedz divus gadus."

Direktīva 2014/23/ES

7 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/23/ES (2014. gada 26. februāris) par koncesijas līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu (OV 2014, L 94, 1. lpp.) 5. pantā "Definīcijas" noteikts:

"Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

1) "koncesijas" ir būvdarbu koncesijas vai pakalpojumu koncesijas, kas definētas a) un b) apakšpunktā:

[..]

b) "pakalpojumu koncesija" ir finansiālās interesēs rakstiski noslēgts līgums, ar kuru viena vai vairākas līgumslēdzējas iestādes vai līgumslēdzēji uzdod sniegt un pārvaldīt pakalpojumus, kas nav a) apakšpunktā minēto būvdarbu veikšana, vienam vai vairākiem ekonomikas dalībniekiem un kurā atlīdzība par to ir vai nu tikai tiesības izmantot pakalpojumus, uz ko attiecas līgums, vai arī minētās tiesības kopā ar samaksu.

Piešķirot būvdarbu vai pakalpojumu koncesiju, koncesionāram tiek nodoti operacionālie riski minēto būvdarbu vai pakalpojumu izmantošanā, ietverot pieprasījuma vai piedāvājuma risku vai abus. Tiek uzskatīts, ka koncesionārs ir uzņēmies operacionālo risku, ja normālos darbības apstākļos netiek garantēta būvju vai pakalpojumu, uz ko attiecas koncesija, ekspluatācijas laikā veikto ieguldījumu un radušos izmaksu atgūšana. Koncesionāram nodotā riska daļa ir pakļauta reāla tirgus mainīguma ietekmei, kas nozīmē, ka jebkādi iespējami paredzētie zaudējumi, kas radušies koncesionāram, nav tikai formāli vai niecīgi;

[..]."

8 Šīs direktīvas 10. panta "Izņēmumi, kas piemērojami koncesijām, kuras piešķir līgumslēdzējas iestādes un līgumslēdzēji" 3. punktā paredzēts:

"Šo direktīvu nepiemēro [..] sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu koncesijām Regulas (EK) Nr. 1370/2007 nozīmē."

Latvijas tiesības

9 2007. gada 14. jūlija Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma (*Latvijas Vēstnesis*, 2007, Nr. 106) 8. panta 2. un 3. punktā paredzēts:

"2. Pasūtītājs sabiedriskā transporta pakalpojumu pasūtījumu organizē saskaņā ar Publisko iepirkumu likumu vai likumu, kas reglamentē koncesiju piešķiršanu, ciktāl šis likums nenosaka citādi.

3. Pasūtītājs var piešķirt tiesības sniegt sabiedriskā transporta pakalpojumus tieši, neievērojot šā panta otrajā daļā minēto sabiedriskā transporta pakalpojumu pasūtījuma procedūru, [Regulā Nr. 1370/2007] paredzētajos gadījumos un kārtībā. [..]"

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

Pamatlietā aplūkotais publiskā iepirkuma līgums

10 2021. gada 19. maijā ATD kā pasūtītāja izsludināja atklātu konkursu par tiesību piešķiršanu sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanai ar autobusiem reģionālas nozīmes maršrutu tīklā; šajā konkursā piedāvājumi bija jāiesniedz līdz 2021. gada 30. augustam (turpmāk tekstā – "pamatlietā aplūkotais publiskais iepirkums"). Prasītāja pamatlietā šajā procedūrā iesniedza piedāvājumu, tostarp lotā "Ventspils".

11 Ar 2022. gada 7. decembra lēmumu (turpmāk tekstā – "2022. gada 7. decembra lēmums") ATD noraidīja šo piedāvājumu un pamatlietā aplūkotā publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesības piešķīra kapitālsabiedrībai, kuras 100 % kapitāla daļas pieder Ventspils pašvaldībai, proti, PSIA "Ventspils reiss" (turpmāk tekstā – "VR").

Tieši piešķirts sabiedrisko pakalpojumu līgums

12 2012. gada 13. janvārī Ventspils pašvaldība kā kompetentā vietējā iestāde tieši piešķīra VR kā tieši pakļautam pakalpojumu sniedzējam sabiedrisko pakalpojumu līgumu sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanai ar autobusiem Ventspils pilsētā, kuram bija jābeidzas 2023. gada 31. decembrī (turpmāk tekstā – "tieši piešķirtais sabiedrisko pakalpojumu līgums").

13 2019. gada 27. septembrī šī pašvaldība pieņēma lēmumu saīsināt līguma darbības termiņu līdz 2021. gada 30. septembrim un organizēt iepirkuma procedūru par tiesībām sniegt sabiedriskā transporta pakalpojumus Ventspils pilsētā. Tomēr līgumā bija noteikts, ka tā termiņu var pagarināt Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 5. punktā paredzētajos gadījumos.

14 2021. gada 31. martā Ventspils pašvaldība izsludināja iepirkuma procedūru sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanai ar autobusiem šajā pilsētā.

15 Ieilgušās iepirkuma procedūras dēļ šī pašvaldība 2021. gada 2. septembrī, pamatojoties uz Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 5. punktu, nolēma tieši piešķirto sabiedrisko pakalpojumu līgumu pagarināt līdz jauna līguma noslēgšanai vai vēlākais līdz 2022. gada 30. septembrim.

16 2021. gada 10. septembrī iepirkuma procedūra tika pārtraukta pēc IUB lēmuma, jo bija jāveic grozījumi iepirkuma nolikumā.

17 2021. gada 19. septembrī Ventspils pašvaldība izsludināja jaunu iepirkuma procedūru sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanai ar autobusiem šajā pilsētā.

18 2022. gada 22. septembrī publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras kavēšanās dēļ šī pašvaldība, pamatojoties uz Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 5. punktu, nolēma sabiedrisko pakalpojumu līgumu, kura slēgšanas tiesības bija piešķirtas tieši, vēlreiz pagarināt līdz jauna līguma noslēgšanai vai vēlākais līdz 2023. gada 30. septembrim.

19 2023. gada 1. jūnijā šī iepirkuma procedūra tika pārtraukta pēc IUB lēmuma, jo bija jānovērš pretrunas iepirkuma nolikumā.

Tiesvedība valsts tiesā saistībā ar pamatlietā aplūkoto publisko iepirkumu

20 Prasītāja pamatlietā IUB apstrīdēja 2022. gada 7. decembra lēmumu, apgalvojot, ka ATD esot bijis jāizslēdz VR no pamatlietā aplūkotā publiskā iepirkuma, jo esot pārkāpts Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punkta trešās daļas c) apakšpunktā paredzētais divu gadu termiņš, kurā šim tieši pakļautajam pakalpojumu sniedzējam var tikt atļauts piedalīties šādā līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrā, kurā izsludināts konkurss.

21 Ar 2023. gada 6. februāra lēmumu IUB atstāja spēkā 2022. gada 7. decembra lēmumu, pamatojoties uz to, ka visi Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punkta trešās daļas c) apakšpunktā paredzētie nosacījumi datumā, kas bija noteikts kā piedāvājumu iesniegšanas termiņš, proti,

2021. gada 30. augustā, bija izpildīti. IUB uzskata, ka tieši piešķirtā sabiedrisko pakalpojumu līguma pagarināšana līdz 2023. gada 30. septembrim ir notikusi saskaņā ar šīs regulas 5. panta 5. punktu, lai nodrošinātu sabiedriskā transporta pakalpojumu nepārtrauktību Ventspils pašvaldības teritorijā. Jautājums par to, vai, iespējams, pastāv nelikumīgs valsts atbalsts, esot jāizvērtē nevis saistībā ar atklātu un pārskatāmu iepirkuma – kāds ir pamatlietā aplūkotais ATD organizētais publiskais iepirkums – procedūru, bet gan saistībā ar šīs pašvaldības pieņemtajiem lēmumiem un noslēgtajiem līgumiem.

22 Prasītāja pamatlietā par 2023. gada 6. februāra lēmumu iesniedza administratīvu sūdzību Administratīvajā rajona tiesā (Latvija), kas ir iesniedzējtiesa.

23 Tā uzskata – IUB nav ņēmis vērā, ka sabiedrisko pakalpojumu līguma, kas piešķirts tieši kā ārkārtas pasākumi saskaņā ar Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 5. punktu, pagarināšana ir pielīdzināma jauna līguma, kura slēgšanas tiesības ir piešķirtas tieši, noslēgšanai, pārkāpjot šīs regulas 5. panta 2. punkta trešās daļas c) apakšpunktu.

24 Turklāt prasītāja pamatlietā neapstrīd, ka piedāvājuma iesniegšanas brīdī, kas notika laikā no 2021. gada 19. maija līdz 30. augustam, bija ievērots divu gadu termiņš pirms pēdējā minētajā tiesību normā paredzētā tieši piešķirtā sabiedrisko pakalpojumu līguma termiņa beigām, jo šī līguma darbības laiks tika saīsināts līdz 2021. gada 30. septembrim. Tomēr tā uzskata, ka bija jāpārskata situācija brīdī, kad tika pieņemts pamatlietā aplūkotais lēmums par attiecīgā publiskā iepirkuma piešķiršanu. Taču tajā brīdī, proti, 2022. gada 7. decembrī, tieši piešķirtā sabiedrisko pakalpojumu līguma termiņš tika pārcelts uz 2023. gada 30. septembri, līdz ar to piedāvājuma iesniegšana patiesībā esot notikusi pēc divu gadu termiņa minētās tiesību normas izpratnē, kas šīs pārcelšanas dēļ sākās tikai 2021. gada 30. septembrī.

25 Prasītāja pamatlietā arī apgalvo – tas, ka Ventspils pašvaldība saīsina tieši piešķirtā sabiedrisko pakalpojumu līguma termiņu, pēc kura šis līgums tika vairākkārt pagarināts, lai VR varētu piedalīties ATD rīkotajā publiskajā iepirkumā, ir tāda prakse, kas pati par sevi ir pretrunā Regulas Nr. 1370/2007 mērķim samazināt konkurences izkropļojumus, kuri izrietot no šādiem pakalpojumu sniedzējiem piešķirtās atļaujas piedalīties publiskajos iepirkumos un organizēt sabiedriskā transporta pakalpojumus ārpus attiecīgās kompetentās vietējās iestādes teritorijas. Prasītāja pamatlietā arī jautā, vai šai pašvaldībai bija tiesības izlemt pagarināt tieši piešķirto sabiedrisko pakalpojumu līgumu, ņemot vērā, ka iepirkuma procedūras pagarināšana vai kavēšanās vispārīgi nevar tikt uzskatīta par steidzamības gadījumu šīs regulas 5. panta 5. punkta izpratnē.

26 IUB un ATD uzskata, ka "godīgas konkurences princips" nav pārkāpts, jo sabiedrisko pakalpojumu līguma, kas noslēgts pēc pamatlietā aplūkotā publiskā iepirkuma piešķiršanas, izpildei bija jāsākas tikai 2024. gada 1. jūlijā, līdz ar to VR nesaņemtu maksājumu vienlaikus gan par tieši piešķirtā sabiedrisko pakalpojumu līguma izpildi, gan par pamatlietā aplūkotā publiskā iepirkuma ietvaros noslēgtā sabiedrisko pakalpojumu līguma izpildi.

27 Šajā kontekstā iesniedzējtiesa uzskata, ka tai jāizvērtē Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punkta trešās daļas c) apakšpunkta piemērošanas nosacījumi līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrā, kurā izsludināts konkurss, šīs regulas 5. panta 3. punkta izpratnē.

28 Šī tiesa norāda, ka ģenerāladvokāts H. Saugmandsgors Ē e [*H. Saugmandsgaard Øe*] secinājumos apvienotajās lietās *Mobit* un *Autolinee Toscane* (C-350/17 un C-351/17, EU:C:2018:869, 89.–104. punkts) uzskatīja: Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punkta trešās daļas b) apakšpunktā

paredzētās prasības par tieši pakļauta pakalpojumu sniedzēja darbības norobežošanu neievērošana nevar ietekmēt līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru, kurā izsludināts konkurss, šīs regulas 5. panta 3. punkta izpratnē. Lai gan šo argumentāciju varētu attiecināt uz minētās regulas 5. panta 2. punkta trešās daļas c) apakšpunktu, tomēr šī tiesa uzskata, ka, pirmkārt, Tiesa 2019. gada 21. marta spriedumā *Mobit* un *Autolinee Toscane* (C-350/17 un C-351/17, EU:C:2019:237) nav izvērtējusi saikni starp šīs regulas 5. panta 2. punkta trešās daļas b) apakšpunktu un 5. panta 3. punktu un, otrkārt, Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punkta trešās daļas b) un c) apakšpunktā paredzēto ierobežojumu pilnīga efektivitāte varētu tikt ietekmēta, ja to ievērošanu nevajadzētu pārbaudīt piešķiršanas procedūrā, kurā izsludināts konkurss.

29 Proti, no Regulas Nr. 1370/2007 18. apsvēruma izrietot, ka sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu līgumu tieša piešķiršana ir stingri jākontrolē, lai nodrošinātu vienlīdzīgu konkurences apstākļu ievērošanu. Šāda līguma slēgšanas tiesību tieša piešķiršana tāpēc būtu vērtējama kā saimnieciskā priekšrocība, uz kuru nevar pretendēt ikviens komersants parastos tirgus apstākļos, jo šī priekšrocība un tās ietvaros veiktie maksājumi ietekmētu konkurenci. Šī iemesla dēļ šīs regulas 5. panta 2. punkta trešās daļas b) apakšpunktā tieši pakļautiem pakalpojumu sniedzējiem esot aizliegts piedalīties līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrās, kurās izsludināts konkurss, ārpus kompetentās vietējās iestādes teritorijas. Vienlaikus, lai veicinātu sabiedriskā transporta pakalpojumu tirgus atvērtību, minētās regulas 5. panta 2. punkta trešās daļas c) apakšpunktā esot paredzēts izņēmums no šī aizlieguma, ja tiek izpildīta virkne nosacījumu, kas ir vērsti uz atteikšanos no tieši piešķirtā pakalpojuma sniegšanas. Lēmumi par tieši pakļautā pakalpojumu sniedzēja saimnieciskās darbības organizēšanu nākotnē ietekmētu pretendenta piedāvāto cenu. Tādējādi, lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus, esot būtiski, lai pēdējā minētajā tiesību normā paredzētie nosacījumi tiktu pārbaudīti līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrās, kurās izsludināts konkurss.

30 Tāpēc iesniedzējtiesa uzskata, ka Tiesai jāuzdod jautājums, pirmām kārtām, par to, vai Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 3. punktā noteiktajā procedūrā jāpārbauda šīs regulas 5. panta 2. punkta trešās daļas c) apakšpunktā paredzētie nosacījumi par tieši pakļauta pakalpojumu sniedzēja dalību iepirkuma procedūrā.

31 Ja atbilde uz šo jautājumu būtu apstiprinoša, šai tiesai, otrām kārtām, būtu jāveic minētā 5. panta 2. punkta trešās daļas c) apakšpunktā paredzēto nosacījumu interpretācija un to piemērošana pamatlietas faktiem. No šīs tiesību normas izrietot, ka tieši pakļauts pakalpojumu sniedzējs var piedalīties atklātā iepirkuma procedūrā, ja, pirmkārt, tieši piešķirtā pakalpojumu līguma termiņš iestājas divu gadu laikā, otrkārt, ir pieņemts galīgs lēmums par šī līguma priekšmetu veidojošo pasažieru transporta pakalpojumu nodošanu vienlīdzīgai konkurencei un, treškārt, tieši pakļautais pakalpojumu sniedzējs nav noslēdzis nevienu citu tieši piešķirtu sabiedrisko pakalpojumu līgumu.

32 Vispirms šajā lietā jānoskaidro, kurā brīdī jābūt izpildītiem visiem Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punkta trešās daļas c) apakšpunktā paredzētajiem nosacījumiem tieši pakļauta pakalpojumu sniedzēja dalībai līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrā, kurā izsludināts konkurss. Tā kā šādu dalību apstiprina pretendenta iesniegtais piedāvājums un lēmumi par tieši pakļautā pakalpojumu sniedzēja saimnieciskās darbības organizēšanu nākotnē var ietekmēt šī pretendenta piedāvāto cenu, attiecīgajiem nosacījumiem jābūt izpildītiem piedāvājuma iesniegšanas brīdī.

33 Tomēr no pamatlietas faktiem izrietot, ka situācija vēlāk var mainīties. Tādējādi šajā gadījumā tieši piešķirtā sabiedrisko pakalpojumu līguma darbības ilgums esot vairākkārt pagarināts, pamatojoties uz Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 5. punktu, kopumā pārsniedzot divu gadu termiņu no piedāvājuma iesniegšanas brīža, tāpēc rodoties jautājums, vai ATD kā pasūtītājai līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas brīdī bija jāpārbauda, vai šīs regulas 5. panta 2. punkta trešās daļas c) apakšpunkta nosacījumi joprojām bija izpildīti piedāvājuma iesniegšanas brīdī un vai līdz ar to VR kā tieši pakļautais pakalpojumu sniedzējs esot bijis jāizslēdz no publiskā iepirkuma.

34 Iesniedzējtiesa piekrīt prasītājas pamatlietā piedāvātajai interpretācijai, ka līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrā, kurā izsludināts konkurss, jāņem vērā arī faktisko apstākļu izmaiņas, kas notikušas pēc piedāvājuma iesniegšanas. Proti, nevar izslēgt, ka Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punkta trešās daļas c) apakšpunktā paredzētie nosacījumi formāli ir izpildīti tikai piedāvājuma iesniegšanas brīdī, it īpaši – ņemot vērā savstarpējo atkarību starp kompetento vietējās pašvaldības iestādi un tieši pakļauto pakalpojumu sniedzēju. Vienlaikus šī tiesa pirmšķietami sliecas piekrist ATD un IUB paustajiem apsvērumiem, ka faktisko apstākļu izmaiņas pēc piedāvājuma iesniegšanas ir aplūkojamas no tāda aspekta, vai tās ietekmē godīgu konkurenci starp pretendentiem.

35 Iesniedzējtiesa tātad uzskata, ka jānoskaidro, vai Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punkta trešās daļas c) apakšpunkts jāinterpretē tādējādi, ka pasūtītājam, lemjot par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, ir pienākums pārbaudīt, vai visi šajā tiesību normā ietvertie nosacījumi ir izpildīti piedāvājuma iesniegšanas brīdī, tostarp ņemot vērā pēc piedāvājuma iesniegšanas iestājušos apstākļus, kas var ietekmēt godīgu konkurenci starp pretendentiem.

36 Trešām kārtām, šī tiesa uzskata, ka jāuzdod Tiesai jautājums, vai, kā apgalvo prasītāja pamatlietā, tieši piešķirta sabiedrisko pakalpojumu līguma pagarināšana jāpielīdzina jauna tieši piešķirta sabiedrisko pakalpojumu līguma noslēgšanai Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punkta trešās daļas c) apakšpunkta izpratnē. Ņemot vērā, ka līguma izpildes termiņa pagarināšana esot notikusi pastāvoša līguma ietvaros, negrozot citus līguma noteikumus, minētajai tiesai ir šaubas par to, vai šajā tiesību normā paredzētais nosacījums, ka "tieši pakļautais pakalpojumu sniedzējs nav noslēdzis citu tieši piešķirtu pakalpojumu valsts līgumu", var tikt interpretēts tik plaši.

37 Šādos apstākļos Administratīvā rajona tiesa nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Regulas Nr. 1370/2007 5. pants ir interpretējams tādējādi, ka šā panta 3. punktā paredzētās publiskā iepirkuma procedūras ietvaros ir pārbaudāmi šā panta 2. punkta [trešās daļas] c) apakšpunktā ietvertie nosacījumi tieši pakļauta pakalpojumu sniedzēja dalībai iepirkumā?

2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša, vai Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punkta [trešās daļas] c) apakšpunkts ir interpretējams tādējādi, ka pasūtītājam, lemjot par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, ir pienākums pārbaudīt, vai visi normā ietvertie nosacījumi ir izpildīti uz piedāvājuma iesniegšanas brīdi, tajā skaitā ņemot vērā pēc piedāvājuma iesniegšanas iestājušos apstākļus, kas var ietekmēt pretendentu godīgu konkurenci?

3) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša, vai Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punkta [trešās daļas] c) apakšpunkts ir interpretējams tādējādi, ka par citu tieši piešķirtu pakalpojumu valsts līgumu šīs normas izpratnē ir uzskatāma iepriekš noslēgtā pakalpojuma līguma izpildes termiņa pagarināšana?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Ievada apsvērumi

38 Jāatgādina, ka Regulā Nr. 1370/2007, kā izriet no tās 1. panta 1. punkta pirmās daļas, attiecībā uz sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, izmantojot dzelzceļu un autoceļus, ir paredzēti speciālie noteikumi, kuros reglamentēts, kā var iejaukties vispārējos publisko iepirkumu regulējumos (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2016. gada 27. oktobris, *Hörmann Reisen*, C-292/15, EU:C:2016:817, 44.–46. punkts, kā arī 2018. gada 20. septembris, *Rudigier*, C-518/17, EU:C:2018:757, 49. punkts), un kuri šīs regulas spēkā stāšanās dienā bija noteikti Direktīvās 2004/17 un 2004/18, kas vēlāk aizstātas attiecīgi ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/25/ES (2014. gada 26. februāris) par iepirkumu, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, un ar ko atceļ Direktīvu 2004/17/EK (OV 2014, L 94, 243. lpp.), un ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK (OV 2014, L 94, 65. lpp.).

39 Šajā ziņā Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2.–6. punktā ir paredzēti specifiski noteikumi tādu "pakalpojumu valsts līgumu" piešķiršanai šīs regulas 2. panta i) punkta izpratnē, kuri attiecas uz pasažieru pārvadājumiem, izmantojot dzelzceļu un autoceļus, piedāvājot "kompetentajai iestādei", kā tā definēta šīs regulas 2. panta b) punktā, brīvību izvēlēties starp "tiešas piešķiršanas" procedūru minētās regulas 2. panta h) punkta izpratnē, kas reglamentēta tās 5. panta 2. punktā, un piešķiršanas procedūru, izsludinot konkursu, kas paredzēta šīs pašas regulas 5. panta 3. punktā.

40 Tomēr, kā izriet no Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 1. punkta otrā un trešā teikuma, sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu, ko sniedz ar autobusu vai tramvaju, līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, ja šis līgums nav noslēgts pakalpojumu koncesijas līguma formā, reglamentē nevis speciālie noteikumi, kas paredzēti šīs regulas 5. panta 2.–6. punktā, bet gan vispārējie publiskā iepirkuma noteikumi, kas ieviesti ar Direktīvām 2014/24 un 2014/25 (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 27. oktobris, *Hörmann Reisen*, C-292/15, EU:C:2016:817, 36.–41. punkts).

41 Proti, kā Tiesa jau norādījusi, uz sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu, ko sniedz ar autobusu vai tramvaju, līgumiem, kuri nav pakalpojumu koncesijas līgumi, pilnībā attiecās vispārējie publiskā iepirkuma noteikumi, kas bija paredzēti Direktīvās 2004/17 un 2004/18 pirms Regulas Nr. 1370/2007 pieņemšanas (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 21. marts, *Verkehrsbetrieb Hüttebräucker* un *Rhenus Veniro*, C-266/17 un C-267/17, EU:C:2019:241, 73. punkts).

42 Savukārt "pakalpojumu koncesijas" līgumi, kā tie definēti Direktīvas 2014/23 5. panta 1. punkta b) apakšpunktā, par sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, izmantojot dzelzceļu un autoceļus, un uz kuriem attiecas Regula Nr. 1370/2007, ir skaidri izslēgti no šīs direktīvas piemērošanas jomas ar tās 10. panta 3. punktu.

43 No tā izriet, ka Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. un 3. punkta normas, uz kurām attiecas trīs iesniedzējtiesas uzdotie prejudiciālie jautājumi, uz tādu sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu, ko sniedz ar autobusiem, līgumu kā pamatlietā aplūkotais attiecas tikai tad, ja tas ir šāds pakalpojumu koncesijas līgums. Tāpēc uz šiem jautājumiem jāatbild, pamatojoties uz šo premisu, tomēr tas jāpārbauda šai tiesai.

Par pirmo jautājumu

44 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punkta trešās daļas c) apakšpunkts jāinterpretē tādējādi, ka tad – ja tieši pakļauts pakalpojumu sniedzējs, kuram kompetentā vietējā iestāde iepriekš ir tieši piešķīrusi sabiedrisko pakalpojumu līgumu, piedalās līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrā, kurā izsludināts konkurss, šīs regulas 5. panta 3. punkta izpratnē, pasūtītājam, nosakot, vai šis pakalpojumu sniedzējs ir tiesīgs piedalīties šādā procedūrā, jāpārbauda, vai šis pakalpojumu sniedzējs atbilst 5. panta 2. punkta trešās daļas c) apakšpunktā paredzētajiem nosacījumiem.

45 Jāatgādina, ka ar Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punkta trešās daļas b) apakšpunktu "iekšējam [tieši pakļautam] pakalpojumu sniedzējam" šīs regulas 2. panta j) punkta izpratnē, kuram "kompetenta vietējā iestāde", kā tā definēta 2. panta c) punktā, ir tieši piešķīrusi sabiedriskā pakalpojuma līguma slēgšanas tiesības, atbilstoši tā sauktajai "teritoriālā nodalījuma" prasībai ir aizliegts piedalīties līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrā, kurā izsludināts konkurss, ārpus šīs vietējās iestādes teritorijas.

46 Tomēr minētās regulas 5. panta 2. punkta trešās daļas c) apakšpunktā paredzēts, ka, neraugoties uz šo aizliegumu, tieši pakļauts pakalpojumu sniedzējs var piedalīties līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrās, kurās izsludināts konkurss, ja ir ievēroti trīs nosacījumi, proti, pirmkārt, dalība notikusi divu gadu laikā pirms šim pakalpojumu sniedzējam tieši piešķirtā sabiedrisko pakalpojumu līguma beigām, otrkārt, ir pieņemts galīgs lēmums nodot šajā līgumā paredzētos pasažieru transporta pakalpojumus vienlīdzīgai konkurencei, un, treškārt, tieši pakļautais pakalpojumu sniedzējs nav noslēdzis nevienu citu tieši piešķirtu sabiedrisko pakalpojumu līgumu.

47 Lai atbildētu uz uzdoto jautājumu, tātad jānosaka, vai Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punkta trešās daļas c) apakšpunktā paredzēto nosacījumu ievērošana ir obligāta šīs regulas 5. panta 3. punktā paredzētajā konkursa procedūrā, kā rezultātā tieši pakļauts pakalpojumu sniedzējs būtu jāizslēdz no šādas procedūras, ja tiek pārkāpts kāds no šiem nosacījumiem.

48 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, interpretējot Savienības tiesību normu, jāņem vērā ne tikai tās teksts, bet arī konteksts un šo normu ietverošā tiesiskā regulējuma mērķi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2023. gada 21. decembris, DOBELES AUTOBUSU PARKS u.c., C-421/22, EU:C:2023:1028, 40. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

49 Pirmām kārtām, attiecībā uz Regulas Nr. 1370/2007 atbilstošo tiesību normu formulējumu jānorāda, ka šīs regulas 5. panta 2. punktā – saskaņā ar tā nepārprotamo formulējumu, kā izriet no šī punkta pirmās un trešās daļas, – ir noteiktas piemērojamās tiesību normas, ja kompetentā vietējā iestāde nolemj "tieši piešķirt" sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesības minētās regulas 2. panta j) punktā definētam "iekšējam [tieši pakļautam] pakalpojumu sniedzējam". Šajās tiesību normās paredzēto nosacījumu vidū ir arī tie, kas minēti šīs regulas 5. panta 2. punkta trešās daļas c) apakšpunktā.

50 Savukārt Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 3. punkts – saskaņā ar tikpat skaidru šīs tiesību normas pirmā teikuma formulējumu – ir piemērojams, ja kompetentā iestāde tiešās piešķiršanas procedūrā "uztic pakalpojumus trešai personai", nevis kādam no saviem tieši pakļautajiem pakalpojumu sniedzējiem un "piešķir pakalpojumu valsts līgumus, izsludinot konkursu". Minētās tiesību normas otrajā teikumā ir skaidri prasīts, lai šī procedūra būtu "atvērta visiem pakalpojumu sniedzējiem", un nav norādīta atsauce uz šīs regulas 5. panta 2. punkta trešajā daļā paredzētajiem nosacījumiem vai līdzīgiem nosacījumiem, kas iekļauti 5. panta 3. punktā.

51 No tā izriet, pirmkārt, ka kompetentajām iestādēm, ja tās plāno piešķirt sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu līguma slēgšanas tiesības, kas ietilpst minētās regulas piemērošanas jomā, jāizmanto vai nu tiešās piešķiršanas procedūra, vai arī piešķiršanas procedūra, kurā izsludināts konkurss, un, otrkārt, ka tad, ja šīs iestādes izvēlas pēdējo minēto procedūru, tām šī procedūra jādara pieejama visiem pakalpojumu sniedzējiem, tostarp citām kompetentajām iestādēm tieši pakļautiem pakalpojumu sniedzējiem, kuriem līgumu slēgšanas tiesības ir piešķirtas tieši.

52 Tādējādi no atbilstošo Regulas Nr. 1370/2007 tiesību normu formulējuma izriet, ka šīs regulas 5. panta 2. punkta trešās daļas c) apakšpunktā ir paredzēti tikai tiešās piešķiršanas procedūru spēkā esamības nosacījumi, līdz ar to tieši pakļauta pakalpojumu sniedzēja, kuram līguma slēgšanas tiesības piešķirtas tieši, dalība līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrā, kurā izsludināts konkurss, minētās regulas 5. panta 3. punkta izpratnē, pārkāpjot vienu no 5. panta 2. punkta trešās daļas c) apakšpunktā paredzētajiem nosacījumiem, var ietekmēt vienīgi šīs tiešās piešķiršanas spēkā esamību, bet ne tā dalības piešķiršanas procedūrā, kurā izsludināts konkurss, spēkā esamību. Tātad pēdējai minētajai tiesību normai nav nozīmes šīs regulas 5. panta 3. punkta piemērošanā.

53 Otrām kārtām, šo interpretāciju apstiprina konteksts, kādā iekļaujas Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punkta trešās daļas c) apakšpunkts.

54 Proti, šī tiesību norma, ciktāl tajā, kā izriet no šī sprieduma 45. un 46. punkta, ir precizēts šīs regulas 5. panta 2. punkta trešās daļas b) apakšpunktā paredzētais aizliegums, kopā ar pēdējo minēto palīdz noteikt tvērumu tajā paredzētajai prasībai par tieši pakļautā pakalpojumu sniedzēja darbību teritoriālo nodalījumu.

55 No formulējuma "nosacījums šā punkta piemērošanai ir tāds, ka" izriet, ka, ieviešot pēdējo minēto tiesību normu, lasot to kopsakarā ar šīs regulas 18. apsvērumu, šī prasība ir tikai tiešās piešķiršanas procedūru spēkā esamības nosacījums, lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus, it īpaši tad, ja valsts iestāde nolemj sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu sniegšanu uzticēt tieši pakļautam pakalpojumu sniedzējam.

56 Trešām kārtām, šī sprieduma 52. punktā izklāstītā interpretācija, ciktāl tā ļauj jebkuram tieši pakļautam pakalpojumu sniedzējam, kuram ir tieši piešķirtas tiesības, piedalīties līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrās, kurās izsludināts konkurss, atbilst arī vienam no Regulas Nr. 1370/2007 mērķiem, kurš, kā izriet no tās 6. un 7. apsvēruma, ir sekmēt šo procedūru izmantošanu sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu sniegšanai. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Savienības tiesību interesēs ir nodrošināt iespēju piedalīties iepirkumā pēc iespējas lielākam pretendentu skaitam (spriedums, 2022. gada 8. decembris, *BTA Baltic Insurance Company*, C-769/21, EU:C:2022:973, 36. punkts un tajā minētā judikatūra).

57 Šajā ziņā, lai gan ir taisnība, ka atsevišķus tieši pakļautus pakalpojumu sniedzējus no dalības līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrās, kurās izsludināts konkurss, varētu atturēt tas, ka šādai dalībai varētu noteikt sankcijas, atzīstot par spēkā neesošiem līgumu slēgšanas tiesību tiešas piešķiršanas gadījumus, kas jau attiecībā pret viņiem veikti, tomēr līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru efektivitāte, izsludinot konkursu, tādējādi tiek saglabāta, jo ikviens tieši pakļauts pakalpojumu sniedzējs pilnībā saglabā tiesības piedalīties šādās procedūrās.

58 Turklāt jāuzsver, ka Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 3. punktā prasīts, lai ikviena līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūra, kurā izsludināts konkurss, būtu ne tikai "atvērta visiem pakalpojumu sniedzējiem", bet arī taisnīga un lai tajā "ievēro[tu] pārredzamības [..] un [diskriminācijas aizlieguma] principu". Kā pamatoti norādījusi Komisija, līdz ar to kompetentajām iestādēm jāpieņem jebkādi pasākumi, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu šo prasību izpildi, ievērojot samērīguma principu, tādējādi ļaujot ikvienam tieši pakļautam pakalpojumu sniedzējam, kuram līguma slēgšanas tiesības ir piešķirtas tieši, pierādīt, ka tā piedāvājums ir taisnīgs, pārredzams un ka ar to netiek izdarīta diskriminācija.

59 Tāpēc uz pirmo jautājumu jāatbild, ka Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punkta trešās daļas c) apakšpunkts jāinterpretē tādējādi, ka tad, ja tieši pakļauts pakalpojumu sniedzējs, kuram kompetentā vietējā iestāde iepriekš ir tieši piešķīrusi sabiedrisko pakalpojumu līgumu, piedalās līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrā, kurā izsludināts konkurss, šīs regulas 5. panta 3. punkta izpratnē, pasūtītājam, nosakot, vai šis pakalpojumu sniedzējs ir tiesīgs piedalīties šādā procedūrā, nav jāpārbauda, vai pakalpojumu sniedzējs atbilst 5. panta 2. punkta trešās daļas c) apakšpunktā paredzētajiem nosacījumiem.

Par otro un trešo jautājumu

60 Ņemot vērā uz pirmo jautājumu sniegto atbildi, uz otro un trešo jautājumu nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

61 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (desmitā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1370/2007 (2007. gada 23. oktobris) par sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, izmantojot dzelzceļu un autoceļus, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 1191/69 un Padomes Regulu (EEK) Nr. 1107/70, kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 14. decembra Regulu (ES) 2016/2338, 5. panta 2. punkta trešās daļas c) apakšpunkts

jāinterpretē tādējādi, ka

tad, ja tieši pakļauts pakalpojumu sniedzējs, kuram kompetentā vietējā iestāde iepriekš ir tieši piešķīrusi sabiedrisko pakalpojumu līgumu, piedalās līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrā, kurā izsludināts konkurss, Regulas Nr. 1370/2007, kurā grozījumi izdarīti ar Regulu 2016/2338, 5. panta 3. punkta izpratnē, pasūtītājam, nosakot, vai šis pakalpojumu sniedzējs ir tiesīgs piedalīties šādā procedūrā, nav jāpārbauda, vai pakalpojumu sniedzējs atbilst 5. panta 2. punkta trešās daļas c) apakšpunktā paredzētajiem nosacījumiem.

Jarukaitis Regan Csehi

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2025. gada 13. februārī.

Sekretārs
A. Calot Escobar

Priekšsēdētājs
K. Lenaerts